

احکام تجارت و کسب و کار

قوانین شهرداری

(ویژه متقاضیان صدور و تمدید پروانه کسب)

موضوع ماده ۱۴ آیین نامه اجرایی ماده ۱۲ قانون نظام صنفی

قوانین شهرداری

شهرداری

شهرداری نهادی عمومی و غیردولتی و اجرایی است که وظیفه مدیریت شهری را بعهده دارد. وظایفی از قبیل جمع آوری زباله و تنظیف شهر، ایجاد و بهبود فضای سبز شهری، حمل و نقل (اتوبوسرانی و تاکسیرانی)، مبلمان شهری، عمرانی، فرهنگی، جلوگیری از سدمعبر، صدور مجوزهای ساخت و ساز و دریافت عوارض مختلف برای اداره و تمشیت امور شهر. از جمله عوارضی که از اصناف هر شهر وصول میشود عوارض کسب و پیشه، عوارض پسماند و عوارض تابلوهای تبلیغاتی است.

تاریخچه عوارض و انواع آن:

در قانون بلدیة مصوب ۲۰ ربیع الثانی ۱۳۲۵ قمری برابر با ۱۲۸۶ خورشیدی (حدود ۱۰۰ سال قبل) آمده است که وجوهی که اهل شهر برای مصارف بلدیة می دهند باید به حکم قانون باشد که در معنی امروزی عوارض عبارت است از مبلغی که مستند به قوانین جاری، نوع و میزان آن به تصویب مراجع قانونی رسیده باشد و به صورت آگهی عمومی توسط شهرداری اعلام شود.

در اینجابه توضیح برخی از وظایف اصناف در موضوع سدمعبر، عوارض تابلو و عوارض کسب و پیشه میپردازیم.

الف: سدمعبر^۱

بارها برای بسیاری از ما پیش آمده که هنگام عبور در مسیر پیاده‌رو به دلیل وجود موانعی (سد معبر) به ناچار مدتی صبر کرده یا این که مسیر را به سمت خیابان تغییر داده و مشکلاتی را هم برای خود و هم برای وسایل نقلیه به وجود آورده‌ایم و طبیعی است که این عمل احتمال بروز حادثه را نیز به همراه دارد. یکی از موارد احترام به حقوق شهروندی رعایت همین حریم‌های اجتماعی است و کم نیستند کسبه‌ای که معتقدند پیاده‌رو مقابل مغازه‌شان متعلق به آنهاست یا دستفروش‌هایی که در خیابان بساط می‌کنند، به راحتی مانع عبور و مرور شهروندان در پیاده‌رو و خیابان می‌شوند.

تعریف سد معبر

^۱ برگرفته از نوشته فاطمه صفری به نشانی <https://b2n.ir/010248>

سد در لغت به معنی مانع است و سد معبر یعنی مانع یا موانعی که بر سر راه عبور و مرور مردم باشد یا به هر عملی اطلاق می‌شود که باعث انسداد معابر عمومی شود، مانند:

- ۱) اشغال معابر از سوی دستفروشان
- ۲) نصب دکه‌های غیرمجاز
- ۳) تخلیه نخاله‌های ساختمانی و ریختن مصالح ساختمانی اعم از آجر، سیمان، شن، ماسه و... در معابر عمومی (البته این امر اگر برای مدت مشخص و با کسب مجوز از شهرداری باشد و نکات ایمنی رعایت شود، سد معبر محسوب نمی‌شود)
- ۴) توقف خودرو در مکان‌های غیرمجاز
- ۵) حضور وسایل نقلیه برای فروش کالا در معابر و اشغال پیاده‌روها و میادین (میوه‌فروشان)
- ۶) تکدی‌گری
- ۷) اشغال معابر از سوی صاحبان مغازه که عمدتاً اقدام به اشغال خیابان هم می‌کنند

اشغال و مسدود کردن معابر و آنچه به عنوان سد معبر مطرح می‌شود، به لحاظ قانونی عملی مجرمانه و مرتکب این عمل مستوجب مجازات است؛ زیرا معابر عمومی متعلق به عموم شهروندان است و کسی حق ندارد تحت هر شرایط و نامی معابر را انتفاع شخصی و آن را مسدود کند.

آیا سد معبر جرم است؟

برای این که ما بدانیم عملی جرم است یا نه؟ باید آن فعل یا ترک فعل طبق قانون جرم معرفی شده باشد و همچنین برای آن مجازاتی مشخص کرده باشند. به موجب قسمت اخیر ماده ۶۹۰ قانون مجازات اسلامی، هر کس اقدام به هرگونه تجاوز و تصرف عدوانی یا ایجاد مزاحمت یا ممانعت از حق در املاک متعلق به دولت یا شرکت‌های دولتی وابسته به دولت یا شهرداری‌ها یا اوقاف و... کند به مجازات یک ماه تا یک سال حبس محکوم می‌شود. بنابراین هر امری تحت عنوان مزاحمت جرم است.

هرگونه اشغال فضای عمومی به منظور استفاده شخصی بدون مجوز، سد معبر است و در قانون ۵۵ شهرداری تخلف شناخته شده است و به شهرداری اجازه داده شده که بدون دستور قضائی با این خاطیان برخورد کند و وارد عمل شود. البته از آنجا که سد معبر دارای مصادیق متعددی است، بهتر است شهرداری ابتدا با احترام و تذکر به برچیدن این موانع اقدام و از وارد کردن هرگونه خسارت مالی یا جانی پرهیز کند.

آیا مصالح ساختمانی هم جزو مصداق‌های سد معبر است؟

یکی از مشکلات شهروندان مزاحمت وسایل ساختمانی است که عبور و مرور را بسیار سخت می‌کند. اگر هنگام ساختمان‌سازی، مصالحی در معابر عمومی قرار داشته باشد، مصداق سد معبر است زیرا فضای عمومی را به اشغال خود در آورده است و با عوامل آن برخورد می‌شود. هنگام ساختمان‌سازی نباید فضای عمومی را به اشغال خود درآورد و تنها با کسب اجازه از شهرداری می‌توان از یک‌چهارم فضای پیاده‌رو یا حتی فضاهای

هوایی استفاده کرد تا مزاحمتی برای سایرین ایجاد نشود و اگر بیش از این اندازه شد شهرداری موظف است با این افراد برخورد کند.

آیا مغازه‌دارها هم اجازه استفاده از معابر عمومی را دارند؟

برخی از افراد مانند لاستیک‌فروشان، سوپرمارکتی‌ها و... بخشی از پیاده‌رو را به وسایل خود اختصاص می‌دهند. هیچ‌کس بدون مجوز اجازه قرار دادن حتی یک صندلی در معابر عمومی را ندارد و هرگز به این قشر مجوز قرار دادن کالاهایشان در معابر عمومی داده نمی‌شود، بنابراین این عمل خلاف قانون است.

ب: برخی از مقررات مربوط به تابلو واحدهای تجاری

تعریف تابلو: پیکره یا سازه‌ای است که به نحوی از انجا برای معرفی هر نوع کالا و آرایه خدمات یا به منظور انتقال پیام مشخصی در محدوده و حریم شهری نصب و در معرض دید عموم قرار داده می‌شود، اعم از اینکه افقی، عمودی، مستقر بر روی بام یا نمای ساختمان، بدون پایه یا با پایه مستقل، متحرک، الکتریکی، نوشته بر پارچه یا شیشه و امثالهم باشد.

انواع تابلو

- ۱) تابلوی شناسایی کسب: تابلوهایی است که فقط جنبه معرفی کسب و حرفه مالک را دارد و فاقد هرگونه آرم، نام و نشانه‌ای از محصولات و کالاهای تجاری باشد.
- ۲) تابلوی تجاری: تابلوهایی است که دارای آرم، نام و نشانه‌ای از محصولات و کالاهای تجاری داخلی یا خارجی باشد.
- ۳) تابلوی فرهنگی و ترفیقی: تابلوهایی است که فقط دارای جنبه آموزش شهروندی و اطلاع‌رسانی باشد.
- ۴) بیلبرد: تابلوهایی با سطح قابل تبلیغ بیش از ۲۴ مترمربع که توسط پایه روی زمین در فضاهای عمومی شهر نصب می‌شود. (از جمله فعالیت‌های سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری می‌باشد)
- ۵) تابلوی کوچک مقیاس: تابلوهایی شامل تابلوهای کنار دیوار و بردهای دیواری که دارای پیکره دایم و ابعاد کوچکتر از ۲۴ مترمربع باشند.
- ۶) استند: تابلوهای یک یا چند وجهی که برای استفاده عابران نصب شده و سطح تبلیغ هر وجه آن حداکثر ۳ مترمربع است.
- ۷) تلویزیون: با توجه به تکنولوژی بکار رفته الکترونیکی برای تبلیغات شهری در روز و شب مورد استفاده قرار گرفته و عنصر صدا در آن اهمیت نداشته و پیام در قالب تصویر و گرافیک به مخاطب القاء می‌گردد.
- ۸) تبلیغات ترسیمی: تبلیغات ترسیمی و نوشتاری بر بدنه وسایط نقلیه.

ضوابط نصب تابلو

کلیه واحدهای صنفی، صنعتی، تولیدی، توزیعی، خدماتی، اداری، بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق های قرض الحسنه، شرکت ها، سازمان ها، ادارات، ارگان ها، مؤسسات و دفاتر دولتی، عمومی و خصوصی، مساجد، حسینیه ها، خیریه ها، مؤسسات غیرانتفاعی، مراکز نظامی و انتظامی و کلیه مؤسسات وابسته به آنها و همچنین مراکز علمی، پژوهشی، درمانی، بهداشتی و سایر موارد مشابه، تنها مجاز به نصب یک تابلوی شناسایی واحد متبوع در چهارچوب ضوابط تعیین شده به صورت رایگان بر سردرب محل فعالیت در هر ممر می باشند.

سطح تابلوی شناسایی برابر با ۳۰٪ از سطح مساحت ممر تجاری مذکور می باشد به طوری که کل عرض ممر را بپوشاند و در ارتفاع حداقل ۲/۶۰ از کف زمین نصب گردد. بدیهی است برای واحدهایی که از حروف برای شناسایی کسب استفاده می کنند، محدوده نگارش حروف تابع این ضوابط است.

تبصره ۱: برای مغازه های یک طبقه، تابلوی شناسایی نباید بالاتر از بام مغازه قرارگیرد.

تبصره ۲: برای ساختمان های دو طبقه باید به گونه ای طراحی و نصب شود که مزاحم نما و پنجره های ساختمان فوقانی نباشد.

تابلو دفاتر نمایندگی شرکت ها، کارخانجات، واحدهای تولیدی و موارد مشابه که دارای گواهی رسمی نمایندگی باشند و هیچ کالای دیگری غیر از برند کارخانه مربوطه را عرضه ننمایند، به عنوان تابلوی شناسایی کسب محسوب می شود. این امتیاز فقط برای یک تابلوی دفتر فروش یا نمایندگی مرکزی در سطح شهر است و بیشتر از یک نمایندگی در سطح شهر، از این امتیاز برخوردار نبوده و مشمول پرداخت عوارض خواهد بود.

مکان های مجاز استفاده از فضاهای تبلیغاتی (بیلبرد، تابلو، استند و تلویزیون) مطابق نظر کمیته مکانیابی و بر پایه مطالعات طرح جامع ساماندهی تبلیغات شهری تعیین می گردد.

تبصره ۱- نصب هرگونه تابلو عمود بر ساختمان و معبر عمومی ممنوع است.

تبصره ۲- نصب هرگونه تابلو در معابر، بر روی درختان و عناصر طبیعی، جوی و کانال آب و همچنین دیوار نویسی ممنوع است.

تبصره ۳- نصب هرگونه تابلو بر روی تجهیزات و تأسیسات شهری مانند پست های برق، کیوسک تلفن، تیرها، جدول کنار معابر، پیاده روها، چراغهای برق، شیرهای آتش نشانی، علائم بزرگراه ها که تابلوهای دیگر را بپوشاند و امثال آن ممنوع است.

استفاده از سطوح شیشه ای در تابلوها ممنوع است مگرآنکه جنس آن از شیشه های نشکن بوده یا دارای شبکه محافظ داخلی باشد.

نورپردازی تابلوها باید بر اساس استانداردهای ملی و زیست محیطی بوده و نباید به گونه ای باشد که موجب آزردهی و ایجاد مزاحمت برای همسایگان و منازل همجوار گردد.

ج : عوارض کسب وپیشه

عوارض کسب وپیشه مبالغی است که شهرداری برای جبران هزینه‌هایی که برای خدمات مختلف به شهروندان ارائه می کند، دریافت می شود. این عوارض هر سال باهماهنگی اتحادیه واتاق اصناف وشهرداری تدوین شده وپس ازتاییدشورای شهروفرمانداری واستانداری به مرحله اجراگزارده میشود.

صنوفی که مشمول قانون پرداخت مالیات برارزش افزوده هستندازپرداخت عوارض کسب وپیشه معافند.(به شرح مندرج دربخش قوانین مالیاتی همین کتاب)

عوارض کسب وپیشه تمامی رسته های صنفی درپایگاه اطلاع رسانی اتاق اصناف مرکزاستان بوشهربه نشانی www.buasnaf.ir قابل دسترسی است.